

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 51

Nyssen linjastosuunnitteluperiaatteiden vahvistaminen

TRE:1913/08.01.01/2026

Valmistelija / lisätiedot:
Huhtala Leena

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus

Nyssen linjastosuunnitteluperiaatteet hyväksytään käytettäväksi Nyssen linjastosuunnittelussa.

Kokouskäsittely

Jenna Lahtinen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Linjastosuunnitteluperiaatteiden taustaa

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on hyväksynyt Nyssen suunnitteluperiaatteet linjastosuunnittelun pohjaksi 15.6.2022 § 62. Tällä päätöksellä vahvistettiin periaatteet, joiden mukaan linjastokokonaisuutta suunniteltiin osana Nyssen linjasto 2024 -suunnittelua. Ensimmäiset lautakunnan hyväksymät suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin Nyssen linjasto 2021 -suunnittelua varten lautakunnassa elokuussa 2016.

Vuoden 2022 hyväksytyjä suunnitteluperiaatteita tehtiin yhdessä asukkaiden ja lautakunnan jäsenten kanssa. Vuoden 2022 suunnitteluperiaatteiden kyselytutkimuksessa tavoitettiin yli 500 joukkoliikennematkustajaa eri ikä- ja käyttäjäryhmistä. Suunnitteluperiaatteiden skenaariotyössä tutkittiin asiakkaiden kokemaa matkustustapaa vaihdollisen ja vaihdottoman matkan välillä, matkan johdonmukaisuutta ja matka-aikaa sekä aluekeskuksen ja keskustan roolia joukkoliikenteen käytön osalta. Osana suunnitteluperiaatteiden päivitystä järjestettiin työpaja Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan jäsenille 18.5.2022. Vuoden 2016 hyväksytyt suunnitteluperiaatteet tehtiin pitkälti Nyssen omana asiantuntijatyönä ja lautakunnan jäsenten ohjeistuksen pohjalta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Linjastosuunnitteluperiaatteiden päivitys

Linjastosuunnitteluperiaatteet toimivat yksityiskohtaisemman joukkoliikenteen suunnittelun periaatteena. Nyssen linjastosuunnittelun tavoitteena on muodostaa selkeä, toimiva ja helposti hahmotettava joukkoliikennekokonaisuus. Linjaston perustana on tiheästi liikennöity runkolinjasto, jota tukevat sujuvat ja ennakoitavat vaihtoyhteydet sekä tarkoituksenmukaisesti suunniteltu liityntäliikenne. Suunnittelussa painotetaan liikennöinnin täsmällisyyttä, riittävää vuorotarjontaa ja laajoja liikennöintiaikoja. Eri joukkoliikennemuodot sovitetaan yhteen siten, että ne täydentävät toisiaan ja muodostavat matkustajan näkökulmasta loogisen ja sujuvan kokonaisuuden.

Linjastosuunnitteluperiaatteita esiteltiin Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle 6.5.2026 § 40.

Vuosien 2022 ja 2026 välillä on Nyssen toimintaympäristössä tapahtunut merkittäviä muutoksia. Raitiotieliikenteen käyttöönotto Lentävänniemessä, Hiedanrannan uusi bussien liityntäterminaali, Länsi-Tampereen useampi linjamuutos sekä Tampereen keskusta-alueen kehittyminen ovat vaikuttaneet eri tavoin Nyssen toimintaan. Myös seudun asukasmäärä ja joukkoliikenteen käyttö ovat kasvaneet merkittävästi viimeisen viiden vuoden aikana. Seudun asukasmäärän ja joukkoliikennematkojen määrän kasvua on raportoitu runsaasti osana Nyssen alueellista palvelutasoluokitusta 4.2.2026 § 15.

Nyssen suunnittelutiimissä nähtiin tarpeellisenä päivittää linjastosuunnitteluperiaatteet ja toteuttaa niiden päivitys vuorovaikutteisesti, yhdessä joukkoliikenteen käyttäjien kanssa. Linjastosuunnitteluperiaatteiden päivitys käynnistettiin keräämällä erillisenä lähtötietona Tampereen raadilta palautetta (Onnistunut joukkoliikenne vuonna 2028, 16.-31.3.2026) sekä Nyssen omana kyselytutkimuksena liikkumiskyselyn muodossa (16.-31.3.2026). Tampereen raadin kyselystä saatiin lähes 160 vastausta, jotka olivat laadullisesti erinomaisia. Nyssen omana kyselytutkimuksena liikkumiskyselystä saatiin lähes 3 000 vastausta. Kyselytutkimuksen tuloksia raportoitiin Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle 6.5.2026 § 40. Nyssen nettisivuille koottiin katsaus asiakastutkimuksista, ja se julkaistiin 20.5.2026.

Linjastosuunnitteluperiaatteet ovat oleellinen osa suunnittelukokonaisuutta. Periaatteiden pohjalta perustellaan suunnittelun ratkaisuja ja luodaan runkoa koko järjestelmän toimivuudelle ja ylläpitämiselle. Uusissa periaatteissa on osin samoja teemoja, kuin vuonna 2022 hyväksytyssä kokonaisuudessa, mutta myös uusia teemoja on haluttu lisätä kokonaisuuteen saatujen kokemusten ja palautteiden pohjalta.

Linjastosuunnittelun terminologia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Linjastosuunnittelussa on tiettyjä termejä, joita on haluttu erikseen käyttää, mutta suunnittelussa on nähty tärkeänä, että termit avataan myös asiakkaalle.

Runkolinja liikennöi tiheästi, yhdistää merkittäviä asuin- ja palvelualueita ja muodostaa joukkoliikennejärjestelmän perusrungon.

Pysäkkialue on keskeisellä paikalla sijaitseva, maantieteellisesti rajattu alue, jolla sijaitsee useita samannimisiä, kirjaimin eroteltuja pysäkkejä (esimerkiksi Koskipuisto). Alue toimii joukkoliikenteen toiminnallisena kokonaisuutena.

Ydinkeskusta on Hämeenpuiston, Satakunnankadun, Rongankadun, Rautatienkadun, Yliopistonkadun, Vuolteenkadun, Laukontorin ja Tiiliruukinkadun rajaama alue, johon kuuluvat Tammerkoski, Kyttälä, Tulli, Ratina (Sorin aukio) ja Nalkala.

Keskustan suuralue käsittää ydinkeskustan lisäksi seuraavat alueet: Amuri, Särkänniemi, Finlayson, Tampella, Jussinkylä, Tammela, keskustan yliopisto, Viinikanlahti, Ratinanranta, Kaakinmaa ja Pyynikinrinne.

Runkoliikenteen ulkopuolisilla alueilla tarkoitetaan alueellisen palvelutasoluokan (hyväksytty 4.2.2026 § 15) 3. ja 4. alueita.

Suunniteltu vaihto tarkoittaa kuljettajan erillistä ohjetta vaihdon onnistumiseen. Suunniteltua vaihtoa täsmätään aikataulusuunnittelussa jatkoyhteyteen. Tiheästi liikennöitävä runkoyhteys ei odota muita vaihdollisia yhteyksiä.

Tiiviisti asutuilla alueilla tarkoitetaan alueellisen palvelutasoluokan (hyväksytty 4.2.2026 § 15) 1. ja 2. alueita.

Haja-asutusalueella tarkoitetaan alueellisen palvelutasoluokan (hyväksytty 4.2.2026 § 15) 4. ja 5. alueita.

Nyssen linjastosuunnittelun periaatteet vuodesta 2026 alkaen

1. Tampereen keskustan saavutettavuus

- Linjastosuunnittelussa ydinkeskusta toimii ensisijaisena palvelu- ja vaihtokeskittymänä, ja keskustan suuralue laajempänä, toiminnallisesti ydinkeskustaan tukeutuvana kokonaisuutena.
- Jokaisella Tampereen keskustaan suuntautuvalla runkolinjalla on pysäkit sen reitille sijoittuvilla keskeisillä keskustan pysäkkialueilla. Linja pysähtyy kullakin pysäkkialueella vain yhdellä pysäkillä.
- Keskustan linjastorakenne mahdollistaa tiheet ja sujuvat yhteydet keskeisten pysäkkialueiden välillä sekä keskustan muihin kohteisiin. Keskusta-alue on saavutettavissa yhdellä vaihdolla ja kohtuullisella vaihtoajalla keskustaan päättyvillä ja sen läpi kulkevilla linjoilla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Ratikka ja bussiliikenne sovitetaan yhteen keskustan katuverkolla ja pysäkkialueilla siten, että liikennöinti on sujuvaa ja vaihtaminen helppoa. Suunnittelussa painotetaan raitioliikenteen tehokasta ja täsmällistä toimintaa, erityisesti reittiosuuksilla, joissa matkustaja- ja liikennemäärät sekä vuorotiheys ovat suurimmat.

2. *Raide- ja bussiliikenteen yhteissuunnittelu*

- Raideliikenteellä viitataan ratikka- ja junaliikenteeseen
- Bussilinjasto sovitetaan raideliikenteen pysäkkien ja asemien kanssa yhteen siten, että joukkoliikennemuodot täydentävät toisiaan ja muodostavat kokonaisuuden, joka tukee helppoja vaihtoja eri liikennemuotojen välillä.
- Yhteissuunnittelussa minimoidaan bussiliikenteen ja ratikkareittien päällekkäisyys (nykyiset ja tulevat reitit). Bussiliikenne voidaan lakkauttaa ratikkareitiltä, mikäli kävelymatka nykyiseltä bussipysäkiltä tulevalle ratikkapysäkille on enintään 600 metriä.
- Joukkoliikennemuodon muuttuessa bussiliikenteestä ratikkaliikenteeksi tarkastellaan vaihtoehtoisia ratkaisuja, joiden tavoitteena on kokonaispalvelutason kannalta kustannustehokas palvelu.
 - Bussiliikenteelle suunnitellaan uusi, raitiotiestä poikkeava reitti.
 - Bussiliikenne järjestetään liityntäliikenteenä ratikan vaihtopysäkille.
 - Yhteys ratikkapysäkille järjestetään robottibussiliikenteenä.
- Ratikan palveluaikojen ulkopuolella ja poikkeustilanteissa korvaava bussipalvelu suunnitellaan tapauskohtaisesti. Ratikan merkittävien häiriöiden varalle suunnitellaan sujuvasti käyttöönotettavat korvaavat bussilinjat.
- Junaliikenteen uudet seisakkeet tai asemat eivät poista bussiliikenteen tarvetta kokonaan.
- Junaliikenteen uudet asemat ja seisakkeet suunnitellaan mahdollisimman yhdistettäväksi muuhun joukkoliikennejärjestelmään.

3. *Runkolinjastoa tukeva liityntäliikenne*

- Alueen pääasiallinen joukkoliikenneyhteys voidaan toteuttaa liityntäliikenteenä, jos sillä saavutetaan alueelle asetetun palvelutasotavoitteen (hyväksytty 4.2.2026 § 15) mukainen (tai sitä parempi) vuorotarjonta.
- Liityntäliikenteen aikataulut sovitetaan yhteen tiheästi liikennöidyn runkolinjan kanssa, erikseen määritellyllä vaihtopaikalla. Vaihdon suunniteltu odotusaika on enintään 6 minuuttia, ja liityntälinjat noudattelevat osin samoja liikennöintiäikoja runkolinjojen kanssa.

10.06.2026

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Liityntälinja toimii yhteytenä alue- tai palvelukeskukseen kuntarajoista riippumatta. Liityntälinja voi samalla toimia runkolinjastoa täydentävänä poikittaisyhteytenä.
- Liityntäliikenteen reitti suunnitellaan mahdollisimman suoraviivaiseksi edeten kohti vaihtopysäkkiä.

4. Runkolinjastoa tukevan liityntäliikenteen vaihtopisteet

- Vaihtopisteet sijoittuvat linjojen päätepysäkeille tai ajantasauspisteille. Vaihto voi tapahtua bussin ja ratikan tai bussilinjojen välillä.
- Vaihtopisteet runkoliikenteessä:
 - Ratikka – bussi:
 - Kaupin kampus, Hiedanranta, Partola
 - Bussi – bussi:
 - Tampere: keskusta, Tesoma, Lielähti, Linnainmaa, Hervantakeskus, Peltolammi/Lakalaiva, Kaukajärvi
 - Kangasala: keskusta, Vatiala
 - Lempäälä: keskusta, Ideapark (Marjamäki), Sääksjärvi
 - Nokia: matkakeskus
 - Pirkkala: Suuppa
 - Ylöjärvi: Soppeenmäki
- Liityntäliikenteen vaihdot suunnitellaan toimiviksi ja selkeiksi. Molemmat tai toinen seuraavista palvelutasoa parantavista tekijöistä toteutuu vaihtopisteellä.
 - Vaihto tapahtuu palveluiden välittömässä läheisyydessä.
 - Vaihto tapahtuu esteettömästi samalla pysäkkialueella.
- Vaihtopysäkeille järjestetään riittävä ja selkeä informaatio vaihtojen toteuttamiseksi, ja pysäkeillä pyritään eri toimijoiden yhteistyössä tarjoamaan reaaliaikaista matkustajainformaatiota.
- Vaihtopysäkit ovat hyvin saavutettavissa muilla kestäväillä kulkutavoilla. Pyörä- ja skoottipysäköinnille varataan riittävät tilat pysäkin läheisyydestä, kuitenkin pysäkin odotus- ja kulkutilojen ulkopuolelta.
- Vaihtamisen mukavuutta lisätään varustelemalla vaihtopysäkit tarkoituksenmukaisesti. Katos, penkki, riittävä valaistus sekä muita mukavuutta ja turvallisuutta parantavia varusteita.

5. Muut vaihdolliset yhteydet

- Muut vaihdolliset yhteydet suunnitellaan niin, että vaihto tapahtuu bussista bussiin tai bussista junaan. Tavoitteena on kustannustehokas ja toimiva palvelukokonaisuus.
- Linjastosuunnittelussa huomioidaan vaihdoton yhteys omaan alue- tai palvelukeskukseen vaihdottomana yhteytenä. Linjareitti voi poiketa suoraviivaisesta liikennöinnistä kohti vaihtopistettä, mikäli poikkeamalla saavutetaan alueen palveluita kustannustehokkaasti.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Vaihtoyhteyden toimivuudessa huomioidaan vaihtojen toimivuus. Vaihto toteutetaan suunniteltuina vaihtoina.
- Muut vaihdolliset yhteydet kulkevat harvemmalla vuorovälillä ja suppeammilla liikennöintiajoilla, kuin runkoliikenteeseen tukeutuva liityntäliikenne.

6. Tiiviisti asuttujen alueiden linjasto

- Tiiviisti asutuilla alueilla linjaston palvelutasotavoitteen mukainen mahdollisimman tiheä vuorotarjonta, liikenteen luotettavuus ja sujuvuus sekä laajat liikennöintiajat ovat vaihdotonta yhteyttä keskeisempiä palvelutasotekijöitä.
- Tiheä vuorotarjonta ja laajat liikennöintiajat voidaan toteuttaa pidentämällä kävelymatkoja lähipysäkillä, matka enintään 600 metriä pysäkkien välillä.
- Samaan suuntaan liikennöivien linjojen hahmotettavuutta ja löydettävyyttä parannetaan linjanumeroinnin, pysäkkijärjestelyiden ja viestinnän keinoin.

7. Haja-asutusalueiden linjasto

- Linjaston aikataulusuunnittelussa ja toteutuksessa priorisoidaan kuntien lakisääteiset kuljetustarpeet.
- Linjaston toteutuksessa huomioidaan vaihdoton yhteys alueen lähipalveluun esimerkiksi peruskouluun tai lähikauppaan.
- Yhteys keskukseen voidaan toteuttaa vaihdollisena.
- Yhteys toteutetaan bussi-, kutsu- tai palveluliikenteenä. Alueella voi olla muiden palveluntuottajien liikennettä (kunnan palveluliikenne tai toisen viranomaisen järjestämä liikenne), joissa lipputuotteet tai matkaehdot saattavat vaihdella.

Toimivalta: Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan johtosäännön 4 §:n 2 momentin 2) kohdan mukaan lautakunta määrittelee ja toimeenpanee toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason Tampereen osalta ja muiden kuntien omasta palvelutasostaan tekemien päätösten pohjalta.

Tiedoksi

KAPA/Joli Satu Marjeta, Juha Kortteus, Petri Hakala, Maarit Kaartokallio, Sanna Pasanen, Maiju Lieskivi, Juha-Pekka Häyrynen, Elina Mäki, Riikka Salkonen, Hanne Tamminen, Soile Lehtinen, Mika Periviita, KAPA/lisu Katja Seimelä, Pekka Stenman, Heljä Aarnikko, Katri Jokela, Hanna Reuterhorn, Timo Seimelä, Pia Tuupanen, Katri Jokela, Ari Vandell, KAPA /YKA Pia Hastio, Anna-Lotta Kauppila, Jukka-Antero Aaltonen, KAPA/AKA Hanna Montonen, Elina Karppinen, KITIA/Henna Kuitunen, Kangasalan kaupunki/Tuomas Kähkönen, Lempäälän kunta/Valtteri Partanen, Nokian kaupunki/Ville Lipasti, Oriveden kaupunki/Mari Kinnunen, Pirkkalan kunta /Joonas-Petteri Kallonen, Vesilahden kunta/Mikko Latvala, Ylöjärven

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kaupunki/Mari Ruissalo, Valkeakosken kaupunki/Mari Tomperi, Sisä-Suomen elinvoimakeskus, Traficom, Tampereen kaupunkiseutu/Eero Kauppinen, Kaisu Kuusela,

Liitteet

1 Liite Jolila 10.6.2026 Nyssen linjastosuunnitteluperiaatteet

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 16.6.2026 kaupungin internetsivulle www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 15.6.2026.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin internetsivulla www.tampere.fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Muutoksenhakuviranomainen

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

Tampere
15.06.2026

Noora Jalonen
Hallintosihteeri

10.06.2026

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Oikaisuvaatimus

§51

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua vaaditaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tehdään ensisijaisesti Tampereen kaupungin asiointipalvelussa osoitteessa <https://www.tampere.fi/asioi-kaupungin-kanssa>.

Oikaisua voi kuitenkin vaatia myös postitse, sähköpostitse tai tuomalla kirjelmän kaupungin kirjaamoon.

Tampereen kaupungin yhteystiedot:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Aleksis Kiven katu 14 - 16 C, PL 487
33101 Tampere
sähköposti: kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvasuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistukseen tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana tai kun todisteellisesti sähköisesti tiedoksiannettu päätös on vahvistettu vastaanotetuksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- oikaisuvaatimuksen tekijä, millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen ja oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot
- päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Sähköisen oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisen päivän aikana. Paperisen oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä klo 16 mennessä.

Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.